

29.05.2023

Asia/17

§ 353

Sijoitus Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2023

HEL 2023-006181 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä yhteensä 646 812,00 euron sijoituksen tekemisen Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2023 talousarviomäärärahoja 646 812,00 euroa sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoituskutsua koskeva ote
- 2 Rahoituskutsu Turun Tunnin Juna Oy 03052023
- 3 Lasku osakaskohtaisesta pääomasijoituksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Turun Tunnin Juna Oy

Yhtiön toimialana on Helsinki–Turku nopeaan junayhteyteen liittyvä rai-
deliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö
voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen
mahdollistamiseksi sekä hankkeeseen liittyvien hyötyjen, haittojen ja
muiden vaikutusten tunnistamiseksi.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 7,5 %. Muut omistaja ovat Suo-
men valtio (51 %), Espoon ja Turun kaupungit (kumpikin 13,25 %), Sa-

lon ja Lohjan kaupungit sekä Vihdin kunta (kukin 4,84 %) sekä Kirkkonummen kunta (0,48 %).

Kaupungin sitoutuminen yhtiön rahoittamiseen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2020, § 97, että kaupunki lähtee osakkeenomistajaksi Helsingin ja Turun välisen raideyhteyden suunnittelua toteuttavaan hankeyhtiöön (Turun Tunnin Juna Oy), ja että kaupunki merkitsee perustettavan hankeyhtiön osakkeita tai muuten pääomittaa yhtiötä yhteensä enintään 5,9 miljoonalla eurolla.

Kaupunginhallitus päätti 30.3.2020, § 230 täytäntöönpanopäätöksensä merkitä yhtiön osakkeita 100 000 eurolla.

Konsernijaosto päätti 6.4.2020, § 33 hyväksyä kaupungin osalta Turun Tunnin Juna Oy:n osakassopimuksen, jossa on sovittu osakkaiden sitoutumisesta hankkeen rahoitukseen.

Helsingin kaupungin enimmäisrahoitusosuus osakassopimuksen mukaan on yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Osuus sisältää kaupungin osuuden arvioiduista suunnittelukustannuksista sekä hankeyhtiön toiminnanaikaisista kustannuksista.

Osakassopimuksen perusteella osapuolet eivät ole velvollisia lisärahoittamaan yhtiötä, jos suunnittelukustannukset ylittävät arvioidun määrän. Lisärahoitus edellyttää uusia erillisiä neuvotteluja ja päätöksiä. Vastaavasti hankkeen toteutusvaiheen rahoitukseen osallistuminen edellyttää erillisiä päätöksiä.

EU-tukirahoitus

Turun tunnin juna -hanke on saanut suunnitteluhankkeeseen EU-tukea. EU myönsi Espoo–Salooikoradan ja Salo–Turku-kaksoisraiteen suunnittelulle tukea 50 % kustannuksista, kuitenkin enintään 37,50 miljoonaa euroa. EU on maksanut tukirahoituksesta ennakkotukena 8,05 miljoonaa euroa. Loppuosa tukirahoituksesta maksetaan jälkikäteen toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

EU-tukirahoituksen ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen keskinäinen suhde määräytyy rahoitussuunnittelussa siten, että kustannukset katetaan ensisijaisesti tukirahoituksella. Jäljellä oleva rahoitustarve katetaan osakkaiden oman pääoman sijoituksilla.

Tukirahoituksen seuraava erä on oletettu nostettavan vuoden 2023 loppussa. Tukirahoituksen viimeinen osa, vähintään 20 % saadaan vasta vuonna 2024, jolloin hanke on jo päättynyt ja hankkeen kustannukset maksettu. Tällöin hankeyhtiön kassaan kertyvä mahdollinen ylijäämä

voidaan jakaa osakkaille pääomapalautuksina osakeyhtiölain mukaisesti.

Osakassopimuksessa alustavasti arvioitiin, että suunnitteluhankkeen kustannukset jaksottuisivat neljän vuoden ajanjaksolle, ulottuen vuoden 2024 loppuun asti. EU-tukirahoitussopimuksessa on kuitenkin tarkemmin määritelty, että ratasuunnitelmien tulisi valmistua vuoden 2023 loppuun mennessä. Tästä aiempaa tiiviimmästä aikataulusta johtuen vuonna 2022 nostettava oma pääoma on suurempi kuin mitä osakassopimuksessa alustavasti arvioitiin.

Kaupungin aikaisemmat rahoituspäätökset

Kaupunginhallitus päätti 21.6.2021, § 483, 718 500 euron suuruisen sijoituksen tekemisestä Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön lähettämän rahoituskutsun mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021, § 922, 915 840,00 euron suuruisen sijoituksen tekemisestä Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön lähettämän rahoituskutsun mukaisesti alkuvuodelle 2022.

Kaupunginhallitus päätti 8.8.2022, § 532, 400 680,00 euron suuruisen sijoituksen tekemisestä Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön lähettämän rahoituskutsun mukaisesti loppuvuodelle 2022.

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2022, § 832, 1 333 692,00 euron suuruisen sijoituksen tekemisestä Turun Tunnin Juna Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön lähettämän rahoituskutsun mukaisesti alkuvuodelle 2023.

Kaupungin rahoitus vuonna 2023

Yhtiön hallitus käsitteli 21.4.2023 (liite 1) yhtiön osakkailta perittävää loppuvuoden 2023 rahoitusta.

Vuoden 2023 jälkimmäisen rahoituskutsun mukaisesti (liite 2) pääomaa kerätään yhteensä 8 624 160 euroa, josta Helsingin kaupungin osuus omistussuuden mukaan on 646 812,00 euroa jakautuen kahteen erilliseen sijoitukseen (eri eräpäivinä) seuraavasti (liite 3):

- 200 340,00 euroa eräpäivällä 11.7.2023
- 446 472,00 euroa eräpäivällä 3.10.2023

Tämä rahoituskutsu ja sitä koskeva päätös kattaa molemmat jäljellä olevat vuoden 2023 pääomasijoitukset.

Yhtiön lähettämän ja tällä päätöksellä käsiteltävän rahoituskutsun mukaisten sijoitusten jälkeen kaupungin rahoitusosuustoteuma on yhteensä 4 090 347,87 euroa ja toteumaprosentti 70,5 kaupungin enimmäisrahoitusosuudesta.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6).

Turun Tunnin Juna Oy:n toimialana on Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvä raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö ei siten lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa eli tarjoa tavaroita tai palveluja markkinoilla. Näin ollen se ei ole SEUT 107(1):ssa tarkoitettu yritys, eivätkä valtiontukisäännöt siten tule sovellettaviksi yhtiön omistamisen ja rahoittamisen osalta.

Raideyhteyden suunnitteluvaiheella pyritään kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin rakentamisvalmiuteen, ja se on tällä perusteella valtiontukiarvioinnin näkökulmasta katsottavissa myös osaksi kokonaisrakentamishanketta. Jo suunnitteluvaiheen rahoittamista voidaan siksi arvioida infrastruktuurirahoituksen näkökulmasta. Euroopan komissio on katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen kohdassa 211 mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiin tukemiseen tai välilliseen tukemiseen (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 212). Turun Tunnin Juna Oy:n ainoa tehtävä on kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen saakka, eikä myönnettävää rahoitusta käytetä infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen tai muiden taloudellisten toimintojen tukemiseen.

29.05.2023

Komissio katsoo, että mahdollisten käyttäjien saataville tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin asetettavan rautatieinfrastruktuurin rakentaminen täyttää yleensä kohdassa 211 mainitut edellytykset ja sen vuoksi sen rahoitus ei tavallisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 219). Vaikka Turun Tunnin Juna Oy:n toiminta arvioitaisiinkin luonteeltaan taloudelliseksi, on edellä esitetyin perustein katsottava, että tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua. Näin ollen on joka tapauksessa niin, että hankeyhtiön omistamisessa ja rahoittamisessa ei ole kyseessä SEUT 107(1) mukainen valtiontuki.

Lopuksi

Päätös vastaa kaupungin sitoutumista hankkeen rahoitukseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoituskutsua koskeva ote
- 2 Rahoituskutsu Turun Tunnin Juna Oy 03052023
- 3 Lasku osakaskohtaisesta pääomasijoituksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano